

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"ב ב', סז)

טוב להגיד ולשיר **נַחַח נַחַמְךָ נַחֲמֵן מְאוּמָן** לזכות לכל הישועות

וידבר משה אל ראשי המטות ... (ב,ל)

ל הדברים שבעולם, כלם מקבלים חיות על ידי התורה, כי בודאי אין שום חיות לשום דבר כי אם ממנו יתברך, וקדשא בריך הוא ואוריתא כולא חד, ומחמת זה יכולין לעבד את השם יתברך בכל הדברים שבעולם, כמו שכתוב "בכל דרכיך דעהו", כי בכלם מלבש התורה כביכול. ועל כן יכולין לקשר הכל אל התורה ולעשות מכל דבר תורה, וזה גלתה לנו התורה הקדושה במצוות נדרים ושבועות, שעל ידי מצוה זו יכולין לעשות תורה ומצוות מכל הדברים שבעולם, ובזה גילה לנו השם יתברך שיש תורה ועבודה בכל דבר שבעולם, כי כלם מקבלין חיות מהתורה כנ"ל.

ועל כן החכם עוקר הנדר מעקרו, כי כל עניין נדר ושבועה הוא תלוי בחכם וגדול הדור, כי עניין נדר ושבועה הוא שמגלן שכל הדברים מקבלין חיות מהתורה וכו'. אבל זה תלוי רק בהגדול והחכם שבדור. וכמו שכתב רבנו ז"ל במאמר "יואתחנן" (לקוטי מוהר"ן ב' – סימן ע"ח), שכל הפשוטים צריכין איש פשוט גדול מאד שעל ידו כלם מקבלים חיות, עיין שם היטב, כי באמת איש פשוט הקטן במעלה, דהיינו המון העם בודאי אינם מחיין את העולם על ידי התורה, כי אינם בעלי תורה. ואפילו מי שעוסק בתורה לאו כל אחד זוכה שהוא יקיים כל העולם כי אם יחיד סיגלה בחינת יחיד ממה ומכל שכן לדבק עצמו בהתורה הנעלמת בכל דבר להחיות עצמו בבחינת החיות אלקות שהוא מחיה ומקיים העולם קדם מתן תורה, זה בודאי לאו כל אדם זוכה כי הוא בחינה גבה מאד למצא ולגלות אלקותו יתברך כביכול הנעלם בכל דבר שבעולם. ועל כן כל הפשוטים, דהיינו המון עם צריכין לקבל החיות מאיש פשוט הגדול, דהיינו הצדיק הגדול מאד שהוא לפעמים איש פשוט ומתבטל מהתורה ואז הוא מחיה עצמו מהתורה הנעלמת, ועל ידי זה הוא מחיה כל הפשוטים, כמבאר שם היטב במאמר הנ"ל, עיין שם.

ועל כן עיקר כח הנדר ושבועה שיוכל האדם לעשות תורה מכל דבר שבעולם על ידי נדר ושבועה זה תלוי רק בגדולי הדור שהם מחיין עצמן בעת פשיטותן בשעת בטול תורה מהתורה הנעלמת כנ"ל, ומכל שכן בעת עסקם בתורה שאז הם מחיין כל הדברים שבעולם על ידי תורתן, ומאלו הגדולי הדור מקבלים חיות גם כל ההמון ומהם נשתלשל הכח גם להמון עם שיהיה להם כח לעשות תורה מכל דבר שבעולם על ידי נדר ושבועה, כי עיקר זה הכח לעשות תורה מכל דבר שבעולם, שזהו בחינת נדר ושבועה, זה נמשך רק מגדולי הדור כנ"ל:

וזה שהתחילה התורה פרשת נדרים: וידבר משה אל ראשי המטות וכו', מה שלא נאמר כן בשאר מצוות התורה רק בכאן אצל נדרים נאמר ראשי המטות, 'ראשי המטות' דייקא. כי עיקר מצוה זו של נדרים ושבועות הוא תלוי בראשי המטות שהם גדולי הדור כנ"ל. ועל כן למדו רבותינו ז"ל מזה שהחכם עוקר הנדר מעקרו, כי מאחר שעיקר הנדר הוא נמשך מחכם הדור, על כן בודאי יש כח בידו להתירו ולעקרו, מאחר שכל עיקר כח הנדר נמשך ממנו כנ"ל. (הלכות נדרים – הלכה ב', אותיות ג' ח' לפי אוצר היראה – נדרים ושבועות, אות ה')

כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש ... (לא,בג)

י מהאש יצאו והאש תאכלם וכו' (יחזקאל טו), כי מאחר שכבר נבלע האיסור - שהוא הטמאה - בכלי, שכל זה נמשך מבחינת הטבע, דהיינו כפירות, שממש נמשכין כל הטמאות וכל האיסורים, וכשכבר נבלע האיסור בכלי אין לו טהרה כי אם על ידי האש, שהוא בחינת שורש הטבע (כי האש זהו בחינת תוקף הדין שנמשך מבחינת הטבע. ועל כן נברא האש במוצאי שבת על ידי אדם הראשון שהקיש שני רעפים זה בזה כמאמר רבותינו ז"ל זה רמז על בחינת הטבע, שנתעלם ההשגחה. כי הטבע הוא בחינת "כחי ועצם ידי עשה לי את החגלה הזה",

שזהו בחינת בריאת האש שהיה על ידי מעשה האדם, ועל כן משם עיקר אחיות הטבע שהוא תוקף הדין, כי מהאש יצאו וכו', אבל כשעדיין לא נבלע האיסור בכלי רק שיצא מרשות העובדי כוכבים, דהיינו שיצא מדעתו ורשותו, כי עיקר בחינת רשותו של אדם הוא הדעת שהוא קונה כל החפצים תחת רשותו, בבחינת (נדרים מא) דעת קנית מה חסרת וכו', כי עיקר האדם הוא הדעת, ועל כן כשיוצא הכלי מרשות העובדי כוכבים, היינו מרשות דעת העובדי כוכבים, שהוא בחינת הטבע וכו', אזי די לו בטבילה במקוה, שהוא בחינת עלמא דאתי שממש מקבלין וממשיכין בחינת השגחה, לשבר ולבטל בחינת הטבע, שעל ידי זה יוצאין מטמאה לטהרה, מרשות העובדי כוכבים לרשות ישראל, שהם למעלה מהטבע וכו'. (הלכות נטילת ידיים שחרית – הלכה ב', אות טו)

עצות ותפילות

לקוטי עצות - מחלוקת ומריבה, ל"ה-ל"ו

על-ידי שפוגמין בכבודו יתברך, על-ידי-זה בא מחלקת (לקוטי מוהר"ן, סימן עא; ועיין ארץ ישראל, אות יח - כבוד אות לב).

כל העולם מלא מחלקת, הן בין אמות העולם, וכן בכל עיר ועיר, וכן בכל בית ובית בין השכנים ובין כל אחד עם אשתו ובני-ביתו ומשרתיו ובניו וכיוצא בזה, ואין מי שישים אל לבו התכלית, שבכל יום האדם מת, כי היום שעבר לא יהיה עוד, ובכל יום הוא מתקרב למיתה, ואיך יש לו פנאי לבלות זמן על מחלקת? על-כן מי שהוא בר-דעת קצת צריך לשום לב לזה, וימשיך על עצמו אריכות אפים, ולא יאבד ימיו על-ידי מחלוקות קטנות או גדולות, רק יעצר רוחו וכעסו ויהיה לו שלום עם הכל (שיחות הר"ן, סימן עז).

... וברחמיך הרבים, תשים שלום על עמך ישראל לעולם, ותבטל כל מיני מחלקת מן העולם. ותעלה את הכבוד מגלותו, ולא ירדפו עוד אחר הכבוד, רק כל אחד יברח מן הכבוד, ויכבד כל אחד את חברו באמת באהבה ואחוה ושלום גדול. וזוכה כלנו אנחנו וכל חברתינו וכל עמך בית-ישראל להשוות דעתנו יחד. ותינתן לנו לב אחד ודרך אחד ליראה אותך ולעשות רצונך ולשוב אליך באמת לאמתו. ותעזר ותגן ותושיע לנו ולכל ישראל, שלא יהיה שום כח להמוחין הפגומים של חוץ לארץ, לקלקל חס ושלום את המוחין של ארץ-ישראל, להכניס מחלקת גם בארץ-ישראל חס ושלום, רק אדרבא תזכנו ותעזרנו ותושיענו, שנזכה שהמוחין של ארץ-ישראל יתגברו ויתחזקו ויתקנו בשלמות את המוחין של חוץ לארץ, באופן שיתחפכו כל המוחין של חוץ לארץ למוחין של ארץ-ישראל, ויתבטל כל מיני מחלקת מן העולם, ויתרבה שלום גדול בעולם, ויהיה שלום גדול בין כל אדם לחברו, ובין איש לאשתו, ובפרט בין החברים החפצים ליראה את שמך ... (לקוטי תפילות ב' – תפילה לד)

שיחות

מרי ישראל אודסר, זצ"ל - המשך

... בזמן שרב צבי רוזנטל נתקרב לרבנו, השם יתברך סיבב שככה היה השגחה, הוא יצא מביתו להתפלל וותיקין ביום שישי, ולא חזר כל היום, אישתו והילדים והאבא מחכים בכל עת עד שיבוא, איך אפשר? הולכים להתפלל ולא חוזרים! היה רעש בכל העיר: "רב צבי רוזנטל הלך להתפלל... ולא חזר, מה שעושים הברסלבים, ביום שישי ערב שבת לקחו את רב צבי, יש לו אישה וילדים קטנים, פתאום הוא נעלם, מי יודע איפה הוא?!", כמה אנשים אמרו: "שהברסלבים שלחו אותו לאומן, כי עיקר אצלם אומן", האחרים אמרו: "אולי לצפת, אולי לירושלים".

איוו אפיוו לקן אעאוסת פ' ...

על-כל-פנים, זה ידוע "שרב הירש (צבי רוזנטל) נעלם, איננו". ערב שבת, היה סמוך להדלקת נרות והוא איננו, אז הם לקחו גיבור אחד מגיבורי טבריה שהוא יודע לרכוב על סוס, כמו אווירון, והוא נסע לצפת, יש להם משפחה, אולי הוא הלך לצפת בשביל שהיה מחלוקת בבית מברסלב, אז הם שלחו לצפת והוא הספיק לחזור ולהודיע שהוא ביקר אצל כל המשפחה ורב צבי איננו! נו, היה כל העיר ברעש כזה, "הברסלבים, שלקחו את רב [צבי] מהמשפחה...", הוא הלך להתפלל ואיננו...

על-כל-פנים הדליקו נרות לכבוד שבת, ורב צבי איננו, איננו ואיננו, על-כל-פנים היו בוכים הילדים והאישה והמשפחה, האבא שלו, איזה שבת זה? איפה רב צבי? ואישתו והאימא שלי ואישתי גם כן, הם הלכו לבית רבי ישראל (קרדונר) וזרקו אבנים "איפה רב צבי? איפה רב צבי?", היה לו השבת לרבי ישראל (קרדונר) אבנים, שברו כל הכלים, לא השגינו על שבת, על חילול שבת, שברו את הכד של מים שנכנס בו שלושה ארבעה פחים מים, שברו ושברו, כל האבנים שבטבריה זרקו לבית רבי ישראל (קרדונר), נו, בלילה מוכרחים לישון, עשו הפסקה והלכו לישון, אבל בבוקר השכם, כולם קמו והלכו בבכיות "איפה רב צבי? מה זה? ביום שישי? הוא עשה להם [דברים כאלה], שיכולים למות, מה זה? איפה?!

על-כל-פנים הם כבר הלכו ביום שישי הלכו למוכתר, והמוכתר הוא חיפש דברים כאלה, כי הוא אוהב כסף, אז יהיה לו מזה מסחר טוב, המשפחות של רב צבי (רוזנטל), ישראל בער, ויהיה תבשיל טוב, ויהיה לך מעות, אז הוא אמר לאשתו: "על הברסלבים הכל תאמין, אני חושב שהם שלחו אותך לאומן, הוא לא בירושלים, הוא לא בצפת, הם שלחו אותך לאומן", אבל אומן לא היה במלחמה עם טורקיה, נו, זה ריגול. והוא עשה תלונה אצל הממשלה, שאנחנו שלחנו את רב צבי (רוזנטל) לאומן. עניין ריגול, זה עניין חמור מאד... על-כל-פנים, אבל יהיה כסף מכל הצדדים, יהיה כסף...

סיפור

ספר ימי מוהר"י, סימנים לב-לד © ... והנה בראש השנה זה לא היה שום דרך הטבע שיאמר תורה ברבים, בפרט לפני אנשים הרבה כאלה שהיה כמה מאות אורחים חוץ בני העיר, והוא היה חלוש מאד מאד, ואף על פי כן היה השם יתברך בעורנו וגמר כל התורה ברבים באריכות נפלאה, כדרכו הנורא, אשרי אוזן השומעה ואחר כך לא היה באפשרי להטריחו שאכתבנה בפניו כי היה עליו לטורח גדול והוא היה חלוש מאד והשם יתברך עזרני בדרכי הנפלאים שיגעתי בכמה יגיעות עד שכתבתי אותה והראיתי לפניו והוטבה בעיניו בעזרת השם יתברך.

© אחר ראש השנה הני"ל, שלח [רבנו הקדוש] את אחיו הרב רבי יחיאל זכרוננו לברכה למוזיבוז', שילך על ציון קברו הקדוש של הבעל שם טוב זכר צדיק לברכה, ויבקש עליו רחמים שייתן לו השם יתברך רפואה שלמה למחלתו הכבדה רחמנא לצלן והפציר חברי רבי נפתלי את רבי יחיאל הני"ל שיקבל אותו גם כן לקהלת קודש מוזיבוז' כי היה חפץ גם כן להיות על קבר הבעל שם טוב זכרוננו

לברכה, ומלא רצונו והבטיחו לקבלו עמו. אחר כך נודע לי הדבר והפצתי גם כן הרבה את רבי יחיאל עד שנתרצה עמי גם כן לקבל אותי לשם ונסענו שנינו עם רבי יחיאל הני"ל לקהלת קודש מוזיבוז' בין כסה לעשור, והיינו שם ביום הכפורים, וקודם יום הכפורים היינו על קבר הבעל שם טוב זכר צדיק וקדוש לברכה, ואז הראינו שם את ספרו לקוטי מוהר"ן שנדפס מחדש לפני איזה אנשים מפלגים והוטב בעיניהם מאד מאד בלי שיעור, ואחר יום הכפורים חזרנו משם, ומדי עברנו בקהלת-קודש נעמירוב נתעכבתי בנעמירוב בביתו על חג הסוכות והם נסעו לכאן לקהלת קודש ברסלב ואחר ימים הראשונים במוצאי שבת מיד נסעתי לברסלב והייתי בכאן עד אחר שמחת תורה:

© ... בשנת תקס"ט בין פסח לעצרת הכין את עצמו רבנו זכרוננו לברכה לנסוע עוד הפעם לקהלת קודש למברג וכבר הכינו הכל לצורך הנסיעה, והניחו החפצים הצריכים לדרך לתוך השקים כדרך הנוסעים והיה מוכן לנסוע מיד, ונודע הדבר לנו בקהלת-קודש נעמירוב שרבנו זכרוננו לברכה יסע מיד ללמברג ותכף זרזנו עצמנו ורצנו לכאן בחפזון גדול, אך בבואנו לכאן כבר נמלך רבנו זכרוננו לברכה מנסיעתו ולא רצה לנסוע עוד, ובבואנו לכאן מצאנו עדיין מנחים כל השקים עם החפצים

בתוכם לנסוע מיד כני"ל, אך טרם בואנו לכאן נמלך מנסיעתו כני"ל והבינו מדבריו הקדושים שהיה בזה עניין גדול וסודות נסתרים מה שבתחילה חפץ לנסוע ואחר כך נמלך, ופעם אחת אמר שגם זה מצד גלגולי הנשמות מה שאחד חפץ ומכין את עצמו לנסוע, ואחר כך נמלך כנדפס במקומו (שיחות הר"ן קצ"ה)...

מכתב

ספר אבי הנחל א' - מכתב נ"ו
ב"ה, כ"ו אלול תשכ"א,

תל-אביב.

לבי יקירי, הכוסף ובער להצדיק בחינת משיח, שמחוק ומאמץ נפש הישראלי גם בעצם שפלותו ושחרותו, בתוך כל הקטמות והזקמות, ומברר ומגלה כל הטוב שנמצא בו, ומאיר בדעתו התנוצצות אלקותו יתברך. שלום רב.

יקירי וחביבי כלבבי, דע כי אין אתה יוצא ממחשבתך, בכל יום ובכל עת אני מעורר רחמים אצל בעל הרחמים שיחוס עליך וישמח נפשך בישועתו, שיתהפך הכל לטובה. שום לבך היטב, ואל תשכח כל הגמולות ה' אשר גמל עמך חסד ואמת נצחי כזה, שכבר זכית לטעם מעט מצוף דבש אמרי אמת נפלאים נוראים מאד המחיים נפש כל חי, וכבר זכית זה כמה שנים להיות נמנה בראש השנה בין אנשי אמת הנלווים אל הצדיק המנהיג

האמת. קוה קויתי לה' שיוסיף חסדו עמך שתזכה גם בזה השנה להשתדל לשבר כל המניעות ועיכובים ולבוא על ראש השנה בתוך הקבוץ הקדוש של הצדיק האמת העוסק בתיקון נפשו, והעיקר בראש השנה. כמו שאמר רבנו ז"ל: הראש השנה שלי עולה על הכל. ופלא אצלי מאחר שהמקורבים שלי מאמינים לי, למה לא יזהרו כל האנשים המקורבין אלי שיהיו כלם על ראש השנה, איש לא יעדר. כי כל עניין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעותו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו, לא יחסר איש. וכן הוא נוהג לדורות.

"הראש השנה שלי הוא חידוש גדול, וה' יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק ה' יתברך נתן לי זאת במתנה שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפילו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי". ואמר שיכולים אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תיקון בשום אופן, אף-על-פי כן בראש השנה יכולים אפילו הם לקבל תיקון. אף-על-פי שבכל השנה אפילו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה עניינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות.

אחד אמר לפניו, שהיה נייחא לו יותר להיות אצלו על שבת תשובה, ולא על ראש השנה, כי אין לו מקום לעמד שם בבית המדרש, וגם אין לו אכסניא טובה לאכל וללון, ומחמת זה דעתו מבלבל מאד ואינו יכול להתפלל בכוונה, על-כן היה טוב לפניו יותר להיות אצלו בזמן אחר ולא בראש השנה. השיב לו רבנו ז"ל בזה הלשון: "אם לאכל, אם שלא לאכל. אם לישן, אם שלא לישן. אם להתפלל, אם שלא להתפלל (היינו שלא להתפלל בכוונה כראוי). אך ורק שתהיו אצלי על ראש השנה, יהיה איך שיהיה". אם קשה מה שהקפיד כל-כך להיות אצלו על ראש השנה דייקא, הלא בלא זה כבר מקשיין עליו קשיות הרבה, ויהיה קשה עוד קשיא זאת גם-כן.

בערב ראש השנה האחרון באומן עמדנו לפניו, אז שאל על איש אחד מנעמירוב שלא בא על ראש השנה, והתחיל הרב רבי נפתלי לתרצו ולא קיבל הדברים, והקפיד עליו מאד, ואמר שעליו יש רחמנות גדול כי רצה באמת להיות כאן על ראש השנה, אך נמנע מחמת כמה מניעות וכו'. אחר כך ענה ואמר בקול חזק מעמק הלב: מה אמר לכם, אין דבר גדול מה! היינו מלהיות אצלו על ראש השנה. ואמר בזה הלשון בקול זיע סגיא (בקול רעד גדול): "וויא אזוי זאל איך אייך זאגין. קיין גרעטערס דער פון איז ניט פאר אנין". מרבוי דבריו הקדושים אז בזה ומתנועותיו הנוראות אז, למדנו שרצונו חזק להיות אצלו באומן על ראש השנה תמיד לאחר הסתלקותו, ושאין דבר גדול מזה.

העיקר שכל היהדות תלוי בזה, לדרש ולבקש ולחפש אחר הרבי האמתי וחבר אמתי שיוורה וילמדהו דרכים עצות אמיתיות, עצות עמקות, איך להתקרב לה' יתברך בכל מקום ובכל עת.

באהבה ונגועים עצומים עד כלות הנפש, ובברכת כתיבה וחימה טובה לחיים טובים ארכים ולשלום אין קץ, לך ולמשפחתך העדינה ולכל הנלווים לך. ודורש שלומו מעומקא המעתיק ישראל דב אודסר דלבא.